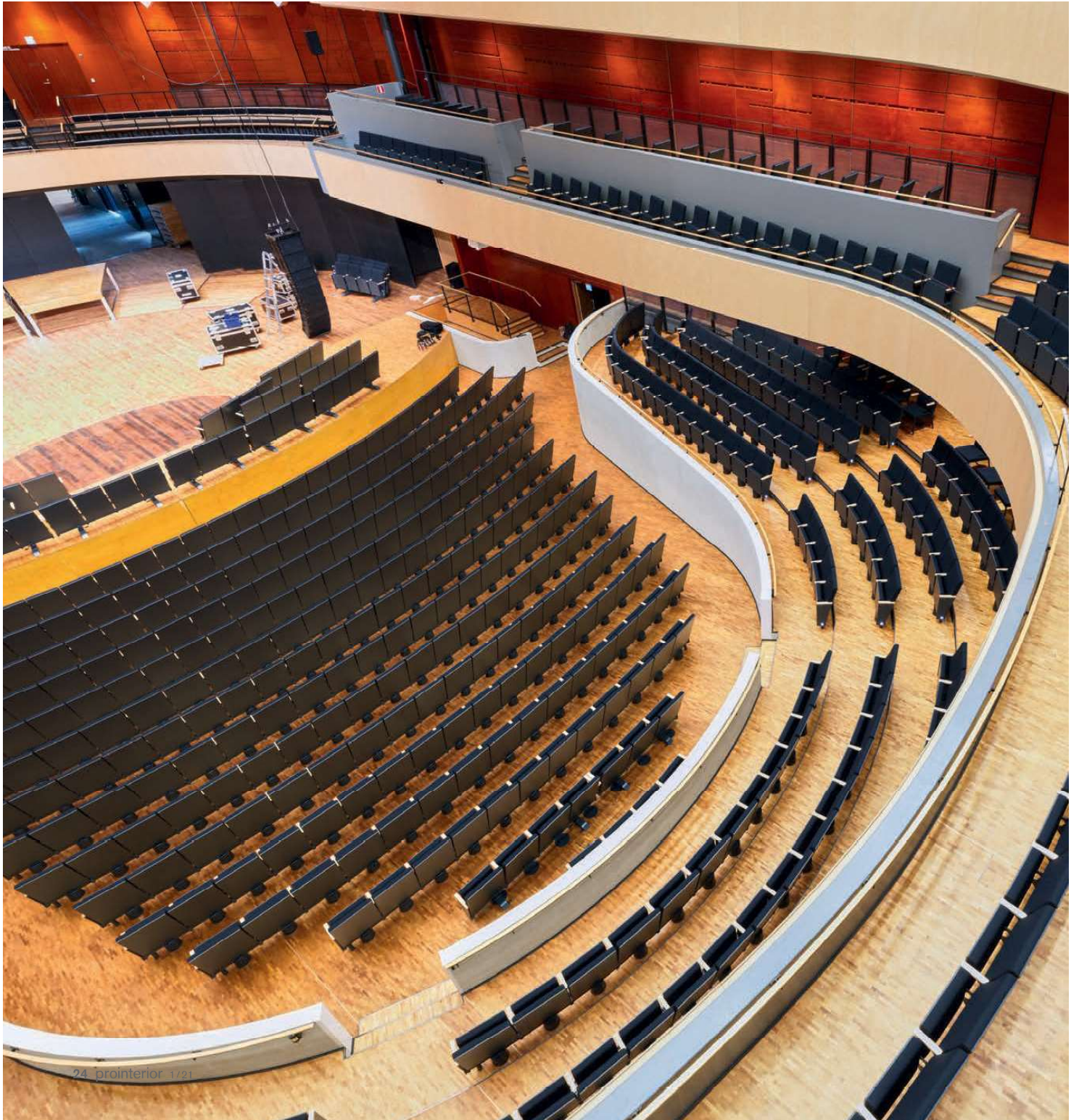

SIBELIUSTALO SOITTI ALKUTAHDIT MUUTOKSELLE

TEKSTI: SAMI J. ANTEROINEN

PUURAKENTAMISEN RENESSANSSIN ALOITTANUT KANSALLINEN IKONI SAI RAKKAUDELLE TEHDYN KAUNEUSKÄSITTELYN LAHDESSA

KUVA: LARI JÄRNEFELT

Viime vuonna 20 vuotta kellottanut Sibeliuustalo tempaisi juhluvuoden kunniaksi. Perusparannustyöt sulki Sibeliuustalon Pääsalin ovet kesällä, kun konserttisalin lattia, lava sekä penkit uusittiin. Lisäksi Sibeliuustalon kongressisiiven sataman puoleiselle seinustalle rakennettiin toinen sisäänkäynti kokous- ja kongressivieraiden käyttöön.

IDEANA OLI OTTAA talo entistä monipuolisemmin ja tehokkaammin käyttöön, sillä "vanhassa systeemissä" oli huomattu hienoista kitkaa. Kongressisiivessä sijaitsevia kokoustiloja ei nimittäin voinut myydä samanaikaisesti, mikäli Metsähallissa oli yksityistilaisuus, koska kulku kongressisiiveen tapahtui juuri Metsähallin kautta. Useampi yhtäaikainen tilaisuus myös ruuhkautti ajoittain pääsisäänkäynnin luona sijaitsevat aulatilat.

Uuden sisäänkäynnin yhteyteen haluttiin myös uudenlainen aulatilaa, joka soveltuisi myös pienempiin juhla- ja cocktailtilaisuuksiin. Se myös saatiin: uusi, yhteensä 125 m² käsittävä tila sopii noin 100 henkilön juhla- ja cocktailtilaisuuksiin ja sitä myydään niin yritys- kuin yksityiskäyttöön. Tilan alle on rakennettu myös kauan kaivattua lämmintä varastotilaa.

Tontulle tonttia?

Metsänhaltijaksi nimetty tila on saanut nimensä Sibeliuksen teoksen mukaan, ja se jatkaa näin Sibeliuustalon kokoustilojen metsäaiheista nimeä. Merkittävä sinfoninen runo Metsänhaltija oli ollut tuntemattomuudessa lähes 100 vuoden ajan, kunnes Sinfonia Lahti esitti sen vuonna 1996 "Vuosisadan ensi-ilta" -nimisessä konsertissa runsaslukuisen kansainvälisen lehdistön läsnä ollessa.

Oman esteettisen lisänsä tuo kongressisiiveä nyt koristava lahtelaislähtöisen taitelijan Ville Rädyn Sibeliuustaloa kuvaava teos, joka tilattiin 20-vuotisjuhlan kunniaksi.

Paluu mieliprojektin pariin

Sibeliuustalon aikoinaan – yhdessä Kimmo Lintulan kanssa – suunnittelut arkkitehti Hannu Tikka oli mukana päivitysprojektissa. Tikka suunnitteli kongressisiiven uuden sisäänkäynnin apunaan Miika Jokelainen. Tikka oli lisäksi mukana Pääsalin perusparannustöiden suunnittelussa.

*Kohdetiedot:
Sibeliuustalo*

Arkkitehtisuunnittelu (2000): Arkkitehtiyöhuone Artto Palo Rossi Tikka Oy, suunnittelijat Hannu Tikka ja Kimmo Lintula

Sisustussuunnittelu: Arkkitehtiyöhuone Artto Palo Rossi Tikka Oy, suunnittelija Markku Liukkonen

Uuden sisäänkäynnin arkkitehtisuunnittelu (2020):

Arkkitehtiyöhuone APRT Oy, suunnittelijat Hannu Tikka ja Miika Jokelainen

KUVA: ILKKA SIITARI / KOKO LAHTI OY

Sibeliustalon akustiikka

- akustiikan suunnittelusta vastaa amerikkalainen Russel Johnson ja Artec Consultants Inc.
- salin kenkälaatikkomuoto ja sen sisällä ovaalin muotoinen yleisö- ja esiintymistila on akustinen optimiratkaisu
- säädeltävä akustiikka muodostuu esiintymislavan päällä olevasta, nostettavasta ja laskettavasta kanoopista, salin sivuilla olevista, kaikukammioihin aukeavista 188 akustisesta ovesta sekä villakangasverhoista (2,7 km)
- salin uritettu seinäpinta hajottaa heijastuvia ääniä. Näyttämöparven taakse varattiin paikka konserttiurille, jotka saatiin vuonna 2007
- salin värimaailma muodostuu grafiitiharmaasta, luonnonvalkoisesta ja vanhan jousisoittimen punaisesta
- lattia on öljytyä ja lämpökäsiteltyä savukoivuparketia
- ulkoseinien julkisivulasin taakse kätkeytyvät massiiviset seinäelementit, joissa eristävinä kerroksina kertopuulevyjen välissä toimivat hiekka (18 cm:n leveydeltä) ja mineraalivilla. Saliosan kaikki kantavat rakenteet ovat liimapuurakenteita

"Suunnittelussa ja rakentamisessa oli intohimoa, jonka uskon välittyvän. Saimme Kimmon kanssa suunnitella myös talon kiinto- ja irtokalusteet, joka on sekin harvinaista vastaavissa projekteissa."

Projekti maaliin tyyliillä

Sibeliustalon tekninen johtaja Jukka Kaunisto tuntee talon koko 20-vuotisen taipaleen hyvin, sillä hän on "kuulunut kalustoon" alusta asti. Kaunisto katselee remonttia hyvällä mielin: lopputulos on erittäin onnistunut ja tekee kunniaa talon hengelle ja historialle.

"Sibeliustalon Pääsalin akustiikka on maailmankuulu, joten salin materiaalivalinnat täytyi ottaa erittäin tarkkaan huomioon. Tässä myös onnistuttiin", toteaa Kaunisto.

Kesäksi kaavailtu remontti pääsikin alkamaan jo huhtikuussa, kun korona hiljensi talon. "Konserttisalin lattia hiottiin hienoksi ja pääsaliin saatiin uudet tuolit, joissa on vähän enemmän muotoa", arvioi Kaunisto.

"Lisäksi lava uusittiin ja sinne tehtiin varaus orkesterikorokkeelle."

Vuodenvaihteessa alkoi olla valmista, myös uuden sisäänkäynnin osalta. Nyt talo odottaa vain ihmisiä tutustumaan ja ihastumaan taloon uudestaan.

"Jahka koronasta päästään, kannattaa tulla käymään", vinkkaa Kaunisto. ■

Lahden kaupungin omistamasta Sibeliustalosta on tullut ikoni, jossa vierailee vuosittain lähes 200 000 konsertti- ja kokousvierasta. Talo on tutkitusti Lahden tunnetuin matkailukohde, jonka valttikorttina on – ainutlaatuisen puuarkkitehtuurin lisäksi – Pääsalin legendaarinen akustiikka.

Tavallaan Sibeliustalosta tuli lähtölaukaus modernille, arkkitehtuurisesti kunnianhimoiselle puurakentamiselle, jota vaikkapa Oodi edustaa myös. Tikka kokee, että talo syntyi onnellisten tähtien alla ja arvostus on vain noussut vuosi vuodelta:

KUVA: ILKKA SIITARI / KOKO LAHTI OY

KUVA: LARI JÄRNEFELT

LAHDEN SIBELIUSTALON PÄÄSALIIN YLI 1 200 HAMARIN ISTUINTA

TEKSTI: HAMARI KUVAT: LARI JÄRNEFELT

VUONNA 2000 valmistuneen Lahden Sibelius-taloston pääsalin on sanottu olevan akustinen ihme. Korkealaatuiseen äänentoistoon vaikuttaa salin muodon, liikuteltavan kanoopin, akustisten ovien ja uritetun seinäpinnan lisäksi istuinten malli ja materiaali. Siksi remontin yhteydessä uusittavien istuinten akustisiin ominaisuuksiin paneuduttiin huolella.

Hamarin mallituolia luonnehdittiin jo heti tarjousvaiheessa hyväksi: "Nämähän ovat paremmat kuin alkuperäiset." Taitavan teknisen suunnittelun ansiosta uusien istuinten ilme ja akustiset ominaisuudet saatiin säilytettyä entisen kaltaisina, mutta ergonomiaan ja tekniikkaan tehtiin päivityksiä. Käyttömukavuutta lisättiin esimerkiksi laskemalla käsinojia ja parantamalla selkäpohjusteiden kimmoisuutta. Uusittu selkeämmin näkyvä paikanumerointi helpottaa paikan löytämistä hämärässä. Tuotannossa käytettiin mm. kuitulaser-tekniikkaa metalliosien valmistuksessa ja Lahdessa puristetut istuinpohjat ja taustalevyt tuovat istuimiin paikallista osaamista. Verhoilukangas värjättiin alkuperäisten tuolien sävyyn, istuimien vastapainot kierrätettiin sellaisinaan uusiin tuoleihin.

Kaikkiaan 1229 paikkaa sisältävä urakka sisälsi erilaisia tuolityyppejä neljässä kerroksessa. Näkyvyyden takaamiseksi eri puolilta salia kiinteitä katsomotuoleja toimitettiin kolmella eri selkäkulmalla ja liikuteltavia Move-palkkituoleja kahdella eri kulmalla. Toimitukseen kuuluivat myös eri kerroksissa sijaitsevat irtotuolit sekä kuoron istuinpenkit. Istuimet kiinnitettiin sijainnin mukaan joko teräspalkkiin, rintapintaan tai tasalattiaan. Permannon kolmen etummaisena ja kahden takimmaisena rivin tuolit muutettiin helposti liikuteltaviksi palkkituoleiksi.

Hamarin toimitusjohtaja Jari Jääskelä on toteutukseen erittäin tyytyväinen:

"Sibelius-taloston toimitus onnistui erinomaisesti. Saimme aikaan alkupe-
räistä akustiikkaa ja tunnelmaa kunnioittavat mutta entistä mukavimmat
istuimet konserttikävijöiden iloksi. Heidän kokemuksensahan on viime
kädessä ratkaisevaa." ■

